राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे–३०.

'STARS' प्रकल्पांतर्गत

पायाभूत चाचणी : २०२४–२५

इयत्ता – पाचवी : विषय – मराठी (प्रथम भाषा)

उत्तरसूची

उत्तरसूची व गुणदानाबाबत सूचना

तोंडी	लेखी	एकूण गुण
१०	४०	५०

तोंडी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. १)	**गोष्ट ऐक व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांग.**	04.01.01	५
	• शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ४ थी च्या पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्र. १८, पान क्र. ६५ वरील 'जननायक बिरसा मुंडा' ही गोष्ट वाचून दाखवावी.		
	• गोष्ट सांगताना आवाजातील चढउतार, विरामचिन्हे इत्यादींकडे जाणीवपूर्वक लक्ष द्यावे.		
	अ) बिरसा मुंडा यांचा जन्म सुगाना व करमी या आदिवासी दांपत्याच्या पोटी झाला. असे सांगितल्यास.		१
	आ) इतरांच्या/दुसऱ्यांच्या शेतात रोजंदारीवर काम करणारा असे उत्तर सांगितल्यास.		१
	इ) बिहारमधील भीषण दुष्काळामुळे.		१
	ई) आदिवासींना संघटित करून त्यांना न्याय मिळवून देण्यासाठी ब्रिटिश जमीनदार व जहागीरदारांविरुद्ध बंड पुकारले. अशा आशयाचे समर्पक उत्तर सांगितल्यास. यांपैकी एक वाक्य सांगितल्यास १ गुण.		२
प्र. २)	**शिक्षकांनी म्हटलेली कविता ऐक व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांग.**	04.01.02	५
	• शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ४ थी च्या पाठ्यपुस्तकातील पृष्ठ क्र. ५७ वरील 'झुळूक मी व्हावे' ही कविता ऐकवावी. त्यानंतर विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक स्वरूपात प्रत्येकी पाच प्रश्न विचारावेत.		
	अ) बाजार व नदीकाठ हे शब्द वापरून अर्थपूर्ण वाक्य तयार करून सांगितल्यास.		१
	आ) सुगंध घेतलेल्या वस्तू/पदार्थांची २ नावे सांगितल्यास. सुगंध घेतलेल्या वस्तू/पदार्थाचे १ नाव सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		२
	इ) ओळीस अनुरूप अर्थपूर्ण प्रश्न तयार करून सांगितल्यास १ गुण द्यावा.		१
	ई) कळीला बोट लावून निघून जावे. असे उत्तर सांगितल्यास.		१

लेखी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. ३)	**खालील उतारा वाच व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	04.01.06	५
	अ) पर्याय क्र. २) मुक्या प्राण्यांना संकटात मदत करणे. बरोबर उत्तर लिहिल्यास.		१
	आ) विद्यार्थ्यांनी मांजरांच्या ओरडण्याचा आवाज, त्याचे घाबरणे, इकडे तिकडे पाहत विचित्र आवाज काढत होते. अशा आशयाचे उत्तर लिहिल्यास. वरीलपैकी १ वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
	इ) मुक्तोत्तरी कृती (अपेक्षित उत्तर : मदतीची भावना, पालकांना माहिती देणे, प्रत्यक्ष मदत करणे.) अशा आशयाचे विद्यार्थ्यांनी तीन ते चार वाक्यांत उत्तर लिहिल्यास. एक ते दोन वाक्यांत उत्तर लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. ४)	**सूचनेनुसार कृती कर.**	04.01.11	४
	अ) १) सुरेल आवाज २) कथ्थक नृत्य ३) फळबाग वरीलपैकी कोणत्याही दोन योग्य जोड्या लावल्यास २ गुण द्यावे. दिलेल्या शब्दांची एक योग्य जोडी लावल्यास १ गुण द्यावा.		२
	आ) शेतीच्या अवजारांची माहिती, शेती व्यवसायाची माहिती, शेतीचे उपयोग, शेतीतून मिळणारे अन्नधान्य. • विद्यार्थ्यांनी शेती व्यवसायाविषयी तीन ते चार वाक्यांत माहिती लिहिल्यास. (वरील मुद्द्यांना अनुसरून) २ गुण द्यावेत. • विद्यार्थ्यांनी शेती व्यवसायाविषयी एक ते दोन वाक्यांत माहिती लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. ५)	**सूचनेनुसार कृती कर.**	04.01.12	९
	अ) १) डोळे २) दिवस		२
	आ) १) बाग २) आकाश		२
	इ) कंसातील योग्य विशेषण वापरून खालील वाक्ये पूर्ण केल्यास पूर्ण गुण द्यावेत. १) लाल २) हुशार (प्रत्येकी १ गुण)		२
	ई) दिलेले सर्वनाम वापरून दोन अर्थपूर्ण वाक्ये तयार केल्यास २ गुण द्यावेत. दिलेले सर्वनाम वापरून एक अर्थपूर्ण वाक्य तयार केल्यास १ गुण द्यावा.		२
	उ) विद्यार्थ्याने रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहिल्यास. म्याऊऽऽम्याऊऽऽ		१
प्र. ६)	**कंसातील योग्य शब्द वापरून वाक्य पूर्ण कर.**	04.01.13	४
	अ) ढग		१
	आ) स्वस्थ		१
	इ) पुरस्काराने		१
	ई) माशाशी		१
	बरोबर उत्तरास प्रत्येकी १ गुण द्यावा.		

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. ७)	**दिलेल्या सूचनेनुसार कृती कर.**	04.01.14	५
	अ) विद्यार्थ्याने निवासी आनंद मेळाव्याला जाण्यासाठी सोबत न्याव्या लागणाऱ्या • ५ ते ६ वस्तूंची यादी केल्यास ३ गुण द्यावेत. • ३ ते ४ वस्तूंची नावे लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. • १ ते २ वस्तूंची नावे लिहिल्यास १ गुण द्यावेत. उदा. डायरी, पेन, ब्रश, साबण, टॉवेल, कपडे, सतरंजी, चादर इत्यादी.		३
	आ) विद्यार्थ्याने चौकटीतील शब्द वापरून दोन अर्थपूर्ण वाक्ये तयार केल्यास. • मुलाने किराणा दुकानातून खाऊ आणला. • मुलगा खाऊ खातो. अशा प्रकारे अर्थपूर्ण वाक्ये तयार केल्यास गुण द्यावेत. (प्रत्येक वाक्यास १ गुण)		२
प्र. ८)	**खाली दिलेली कविता वाच व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	04.01.16	५
	अ) पुढीलपैकी शब्द वापरून दोन अर्थपूर्ण वाक्ये तयार केल्यास २ गुण द्यावेत. १) लुकलुक – आकाशात तारे लुकलुकतात. २) गोंडेदार – झेंडूची फुले गोंडेदार दिसतात. पुढीलपैकी शब्द वापरून एक अर्थपूर्ण वाक्य तयार केल्यास १ गुण द्यावा.		२
	आ) 'तरू'		१
	इ) बघणे, ऐकणे, करणे, पळणे, जाणे, चढणे, बसणे, उभे राहणे यांपैकी कोणत्याही क्रियावाचक शब्दास.		१
	ई) योग्य शीर्षकास १ गुण देण्यात यावा. उदा : खार, सुंदर खार, गोजिरवाणी खार इ. प्रकारचे योग्य शीर्षक लिहिल्यास.		१
प्र. ९)	**सूचनेप्रमाणे कृती कर.**	04.01.17	३
	अ) केवढी उंच ही इमारत! वाक्याच्या शेवटी उद्‌गारवाचक चिन्ह दिल्यास.		१
	आ) दिलेल्या विरामचिन्हांचा वापर करून अर्थपूर्ण वाक्य लिहिल्यास. [,] : जसे : बागेत गुलाबाची, मोगऱ्याची फुले आहेत. वाक्यात स्वल्पविराम या चिन्हाचा योग्य वापर करून वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा. [?] : अचूक प्रश्नार्थक वाक्यास एक गुण द्यावा. वाक्यात प्रश्नचिन्हाचा योग्य वापर करून वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. १०)	**खाली दिलेल्या चित्रावरून संवाद लिही.**	04.01.18	५
	चित्रातील चिमणी व छोटा मुलगा यांच्यातील संवाद तुझ्या कल्पनेने सहा ते आठ वाक्यांत लिहिणे अपेक्षित आहे. • सहा ते आठ वाक्ये संवाद लिहिल्यास ५ गुण द्यावे. • पाच ते सहा वाक्ये अर्थपूर्ण संवाद लिहिल्यास ४ गुण द्यावे. • तीन ते चार वाक्ये अर्थपूर्ण संवाद लिहिल्यास ३ गुण द्यावे. • दोन वाक्यांत अर्थपूर्ण संवाद लिहिल्यास २ गुण द्यावे. • एक वाक्य लिहिल्यास १ गुण.		५

■■■